

[Kristian Nygaard.]

ting om, at den giver bedre Kontorister, Digttere, Videnskabsmænd m. fl.“

En saadan Stemme hører altsaa ogsaa Tiden til. Jeg tror dog ikke, der er mange i denne Sal, der finder det grinagtigt, at man støtter Gymnastikken. Gennem frivilligt Ungdomsarbejde er det lykkedes at samle stærkt op imod 130 000 aktive Medlemmer i Gymnastikforeningerne, og naar saa mange flokkes til frivillig Træning i Forsamlingshusene, for manges Vedkommende efter en lang og travl Arbejdsdag, saa sker det netop, fordi de har en sikker Tro paa, at Gymnastikken gavner dem, at den virker personligt udviklende og fremmer det gode Kammeratskab. Derfor tror jeg ogsaa, det vil faa meget stor Betydning for Landsbybørnenes legemlige Udvikling, naar enhver Skole, der underviser større Børn, faar sin egen Gymnastiksal, saaledes at denne Del af Undervisningen kan faa en bedre Plads end den, den hidtil har maattet nøjes med mange Steder.

Ganske tilfældigt saa jeg forleden en Meddelelse fra en Beretning, som Hr. Amtsskolekonsulent Willumsen har udsendt vedrørende Skolevæsenet i Viborg Amt. Heri oplyser Amtsskolekonsulenten, at der i dette Amt findes 262 Skoler uden for Købstæderne. Kun de 32 har egen Gymnastiksal, 88 har lejet Gymnastiklokale i Forsamlingshuse, men 138 Skoler, altsaa over Halvdelen, har intet Lokale, hvor der kan undervises i Gymnastik. Naar Forholdene er saaledes, maa Tiden være inde til at ændre dem til det bedre. Det har glædet mig, at saa mange Kommuner straks har taget fat paa at bringe Skolens ydre Forhold i den Orden, som den nye Skolelov kræver. Mange Steder, maaske de fleste, vil man have løst dette betydningsfulde Spørgsmaal flere Aar, før Loven kræver det, og det tjener det danske Folk til Ære. Men jeg erkender, at de økonomiske Forhold paa sine Steder kan blive en alvorlig Hindring herfor, og hvor dette bliver Tilfældet, haaber jeg, der vil blive taget tilbørligt Hensyn dertil.

Det er min bestemte Opfattelse, at vi, naar den nye Skoleordning er fuldt gennemført, har en Børneskole, som Befolkningen kan være vel tjent med. Men naar vi bedømmer dette Forhold, maa vi naturligvis altid huske paa — gør det sikkert ogsaa —, at ikke Skolebygninger og deres Beliggenhed alene giver en god Skole; Timeplanen med et passende Antal Fag gør det heller ikke. Nej, Skolens Værdi vil til alle Tider være afhængig af de tre Faktorer: Børn,

Hjem og Lærere. Samarbejdets Værdi mellem disse kan næppe vurderes for højt.

I det hele synes Interessen for Skole-spørgsmaal at være stærk og levende i disse Aar. Med stor Interesse hørte jeg det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup fremføre en Sag angaaende Vedsted Friskole i Hjørring Amt. Det ærede Medlem kritiserede meget stærkt, at Kommunalbestyrelsen havde stillet Krav om Adgang til at overvære Friskolens Eksamen som Betingelse for at forhøje det kommunale Tilskud til Friskolen. Denne Kritik forstaaer jeg ikke rigtig, da den dog fornuftigvis maa øves ud fra bestaaende Forhold og ikke ud fra Forholdene, som man kunde ønske de skulde være. Man kan da næppe bebrejde Kommunalbestyrelsen i al Almindelighed, at den ønsker at skaffe sig Kendskab til det, den bevilger Skatteydernes Penge til. Det, der forbavser mig i denne Sag, som jeg kun kender fra Forhandlingerne her i Salen, er, at Friskolekredsen i sin Ansøgning til Kommunalbestyrelsen ikke netop har indbudt denne til at komme hen i Friskolen for at se og høre, hvad det er man ønsker økonomisk Støtte til. I denne Forbindelse maa man jo huske, at Friskolen har sit eget Tilsyn. Sogneraadet kan naturligvis ikke møde som tilsynsførende, men kun for at faa et Indtryk af, hvorvidt Friskolen yder et Skolearbejde, der fortjener den øgede Støtte, som man har ansøgt om.

Jeg er fuldt ud enig med den højtærede Undervisningsminister, naar han siger, at det er ikke tiltalende, naar en Kommunalbestyrelse som den stærke Part over for en økonomisk set svagt stillet Skole stiller Betingelser, der af Friskolen føles som et Indgreb i Skolens Frihed og lovlige Rettigheder, men i dette Tilfælde kan jeg med min bedste Vilje ikke se, at Skolens Frihed eller Rettigheder er gaaet for nær, da det jo endnu er saaledes, at det er Kommunalbestyrelserne, der bestemmer, hvorvidt der skal ydes Tilskud til Friskolerne. At man kunde ønske dette Forhold ændret, er en Sag for sig.

Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at takke den højtærede Undervisningsminister for hans Udtalelse om, at det bliver nødvendigt, naar vi nærmer os den Tid, da den nye Folkeskolelovs Bestemmelser er gennemført, at tage Spørgsmaalet om yderligere Støtte til Friskolen op til Overvejelse. En Forbedring af disse Skolers økonomiske Kaar er adskillige Steder meget haardt tiltrængt. Men her tror jeg ogsaa, det er forsvareligt at appellere til Forældrekrederne, der ønsker disse Skoler opretholdt. De maa